

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 10Co/44/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119206487
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Frimmelová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1119206487.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a členov senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren a JUDr. Zuzany Kučerovej v právnej veci žalobcu: Q. H. X., K.. XX.XX.XXXX, O. XXX XX W. Č.. XXX, zast. euroadvokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, Symfonická 1496/9, Praha 5, Česká republika, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22. marca 2022, č.k. 22C/21/2019-123, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca (po právoplatnom zamietnutí jej časti „prvým“ rozsudkom č.k. 22C/21/2019-73 zo dňa 12.06.2020 - pozn. odvolacieho súdu) domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu 1.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a 1.243,72 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.243,72 eur od 06.05.2019 do zaplatenia titulom náhrady trov obhajoby. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia zhrnul genézu konania pred jeho rozhodnutím prvým rozsudkom. Najskôr uviedol, že veci, vedené pod sp. zn. 22C/21/2019 a 12C/23/2019 spojil na spoločné konanie, keďže v jednej sa žalobca žalobou doručitou súdu dňa 14.05.2019 od žalovaného domáhal náhrady nemajetkovej ujmy 3.267 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 06.05.2019 do zaplatenia titulom nezákonného obmedzenia osobnej slobody (keď bol od 07.03.1994 do 14.06.1994 vo výkone trestu), a v druhej doručil súdu v rovnaký deň žalobu o náhradu škody titulom trov obhajoby vo výške 1.243,72 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 06.05.2019 do zaplatenia. Konštatoval, že obe žaloby boli zdôvodnené na rovnakom skutkovom základe. že rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „OS Michalovce“) sp. zn. 4T/457/92 zo dňa 15.12.1992 bol žalobca uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia civilnej služby podľa ust. § 272a Tr. zák. a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 12 mesiacov. Rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 bol znova odsúdený z rovnakého dôvodu, a to na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov nepodmienečne, pričom v odvolacom konaní bol rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993 tento trest zmenený na peňažný vo výške 3.000,- Sk. Žalobca tvrdil, že v dôsledku druhého odsúdenia bol prvý podmienený trest premenený na nepodmienečný. Žalobca bol vo výkone trestu od 07.03.1994 do 14.06.1994, kedy bol podmienenčne prepustený uznesením Okresného súdu Košice I. sp. zn. PP 109/94. Následne uznesením OS Michalovce č.k. 4Nt/22/2017-20 zo dňa 09.01.2018 bol zrušený rozsudok OS

Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993. V dôsledku toho boli zrušené aj všetky nadväzujúce rozhodnutia. Rozsudkom OS Michalovce č.k. 4T/284/1993-63 zo dňa 17.04.2018 bol žalobca oslobodený spod obžaloby. Uplatnil si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy 3.267 eur titulom nezákonného obmedzenia osobnej slobody za obdobie od 07.03.1994 do 14.06.1994 a aj náhradu škody titulom trov obhajoby vo výške 1.243,72 eur za konania, ktoré viedli k zrušeniu nezákonných rozhodnutí (rozsudok OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 a rozsudok KS Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993) a oslobodeniu žalobcu spod obžaloby. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na argumenty žalovaného, ktorý žiadal žalobu zamietnuť, ako i na argumenty žalobcu, ktorý jej žiadal vyhovieť.

3. Konštatoval, že prvým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a 1.243,72 eur spolu s príslušenstvom titulom náhrady trov obhajoby a vo zvyšnej časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobu zamietol. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 10Co/85/2020 zo dňa 30.11.2021 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti o trovách konania a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že je nepochybné, že rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom KS Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993, ktoré boli následne zrušené a žalobca bol spod obžaloby oslobodený, bol žalobcovi uložený peňažný trest 3.000 Sk, a nie nepodmienečný trest odňatia slobody, preto nemohol bez ďalšieho obstať záver súdu prvej inštancie o tom, že práve na základe tohto rozhodnutia žalobca vykonal trest odňatia slobody a neskôr bolo rozhodnutie o treste zrušené. Odvolací súd uviedol, že ani sám žalobca v žalobe takto neargumentoval a poukazyval na to, že v dôsledku tohto druhého odsúdenia bol prvý podmienený trest, ktorý mu bol uložený iným rozsudkom, a to rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/457/1992 zo dňa 15.12.1992, premenený na nepodmienečný. Z uvedeného dôvodu potom nemohol obstať ani záver o existencii príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím o treste odňatia slobody a o nemajetkovej ujme, keďže súd prvej inštancie príčinnú súvislosť skúmal len medzi rozhodnutím o peňažnom treste a nemajetkovou ujmom žalobcu, ktorú však tvrdil v súvislosti s vykonaným trestom odňatia slobody. Rovnako odvolací súd považoval odvoláciu námietku ohľadom vzniku nároku na náhradu trov obhajoby v príčinnej súvislosti s právnym titulom uplatneného nároku za dôvodnú, pretože aj zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku je zrejmé, že nároky tam uvedené, teda aj náhradu trov obhajoby v trestnom konaní, žalobca uplatnil v súvislosti s nezákonným väzením - rozhodnutím o treste. Vzhľadom na uvedené uložil povinnosť súdu prvej inštancie opätovne posúdiť aj žalovaným vznesenú námietku premlčania.

4. Uviedol, že po vrátení veci nariadil pojednávanie, na ktorom poukázal právny zástupca žalobcu na to, že prvé odsúdenie žalobcu bolo premenené na nepodmienečný trest odňatia slobody v dôsledku druhého odsúdenia, v rámci ktorého žalobca dostal len peňažný trest. Mal za to, že žalobca bol vo väzení nesprávne. Poverený zástupca žalovaného považoval žalobu za nepreukázanú, zároveň dodal, že žalobca nepredložil ním citované rozsudky ohľadom premeny trestu.

5. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca bol vo výkone trestu odňatia slobody v Košiciach od 07.03.1994 do 14.06.1994 na základe rozhodnutia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 4T/457/92, prepustený bol Okresným súdom Košice I (sp. zn. PP 109/94) s podmienkou na 1 rok (podľa potvrdenia Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže zo dňa 04.09.2018 o výkone väzby a trestu odňatia slobody). Z návrhu na povolenie obnovy konania zo dňa 18.09.2017 adresovaného OS Michalovce zistil, že žalobca navrhol povoliť obnovu konania vedeného na OS Michalovce pod sp. zn. 4T/284/93 a následne zrušiť rozsudok OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 a ďalšie obsahovo nadväzujúce rozhodnutia z dôvodu porušenia zásady ne bis idem. Uznesením OS Michalovce č.k. 4Nt/22/2017-20 zo dňa 09.01.2018 bola povolená obnova konania v prospech odsúdeného žalobcu a zároveň zrušený rozsudok OS Michalovce sp. zn. 4T/284/1993 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993. Rozsudkom OS Michalovce č.k. 4T/284/1993-63 zo dňa 17.04.2018 bol žalobca (pre ustúpenie prokurátora od obžaloby) oslobodený spod obžaloby sp. zn. Pv 719/1993 zo dňa 07.07.1993, podanej pre trestný čin nenastúpenia civilnej služby podľa § 272a Tr. zák. účinného do 31.12.2005 na tom skutkom základe, že napriek tomu, že v zmysle povolávacieho príkazu mal dňa 03.05.1993 nastúpiť civilnú službu, ktorú však v úmysle trvale sa vyhnúť nenastúpil. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17.04.2018. Z vyúčtovania trov obhajoby (ktoré aj podrobne rozpísal) zistil, že právny zástupca žalobcu vyúčtoval žalobcovi titulom nákladov právneho zastúpenia vo vyššie uvedenej veci 1.243,72 eur za 4 úkony právnej služby vo výške 300,26 eur

(prevzatie veci dňa 18.09.2017, návrh na povolenie obnovy konania dňa 18.09.2017, verejné zasadnutie dňa 09.01.2018 a hlavné pojednávanie dňa 17.04.2018) a za cestovné a náhradu za stratu času vo výške 943,46 eur. Z príjmového dokladu č. 1/2018 vyplýva, že právny zástupca prijal od žalobcu dňa 26.06.2018 sumu 1.243,72 eur v hotovosti za právne služby. Konštatoval, že podľa žiadosti žalobcu o odškodnenie a zadosťučinenie zo dňa 05.11.2018 adresovanej Ministerstvu spravodlivosti SR si žalobca uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.267 eur podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a náhradu trov obhajoby vo výške 1.243,72 eur. Ministerstvo spravodlivosti SR oznámením o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 25.04.2019 žiadosti žalobcu nevyhovelo a vyhodnotilo ju za nedôvodnú pre nepreukázanie kumulatívneho splnenia zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej výkonom verejnej moci.

6. Vec posúdil právne podľa ust. § 1 ods. 1 a 2, § 6 ods. 1 a 2, § 8, § 9 ods. 1, § 10, § 20, § 23 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), § 101 Obč. zák. a článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“) a dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná.

7. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca bol rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/457/92 zo dňa 15.12.1992 uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia civilnej služby podľa ust. § 272a Tr. zák. a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 12 mesiacov (prvé odsúdenie). Rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 bol znova odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov nepodmienečne, pričom rozsudkom KS Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993 bol uvedený trest zmenený na peňažný vo výške 3.000 Sk (druhé odsúdenie). Potvrdením Archívu ZVaJS mal preukázané, že žalobca bol vo výkone trestu od 07.03.1994 do 14.06.1994 (100 dní), a to na základe rozhodnutia OS Michalovce sp. zn. 4T/457/92 zo dňa 15.12.1992 (prvé odsúdenie). Žalobca podal návrh na povolenie obnovy konania vedeného na OS Michalovce pod sp. zn. 4T/284/93 a zrušenie rozsudku sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 (druhé odsúdenie) z dôvodu porušenia zásady „nie dvakrát o tej istej veci“. Na tento návrh OS Michalovce uznesením č.k. 4Nt/22/2017-20 zo dňa 09.01.2018 zrušil rozsudok OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993. Rozsudkom č.k. 4T/284/1993-63 zo dňa 17.04.2018 bol žalobca spod obžaloby pre trestný čin nenastúpenia civilnej služby podľa ust. § 272a Tr. zák. oslobodený, pretože prokurátor na hlavnom pojednávaní ustúpil od obžaloby. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17.04.2018.

8. Ustálil, že žalobca sa náhrady škody a nemajetkovej ujmy domáhal nepochybne na základe rozsudku OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom KS Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993 (druhé odsúdenie), ktorými mu však bol uložený peňažný trest. V súvislosti s uvedenými rozhodnutiami žalobca nevykonal trest odňatia slobody, čo vyplýva aj z potvrdenia Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže zo dňa 04.09.2018. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca mal za to, že vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutia mu bol podmienený trest odňatia slobody uložený rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/457/92 zo dňa 15.12.1992 (prvé odsúdenie) premenený na nepodmienečný, a preto mal nárok si uplatniť náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Uvedené rozhodnutie však súdu nepredložil a nebolo ani súčasťou pripojeného spisu OS Michalovce sp. zn. 4T/284/1993 (sp. zn. 4Nt/22/2017).

9. Vyhodnotil, že hoci bol rozsudok OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom KS Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993 neskôr na základe návrhu žalobcu na povolenie obnovy konania zrušené a žalobca bol spod obžaloby oslobodený rozsudkom OS Michalovce č.k. 4T/284/1993-63 zo dňa 17.04.2018, je nepochybné, že trest odňatia slobody, v súvislosti s ktorým sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, nebol vykonaný na základe ním označených rozhodnutí o treste. Dospel potom k záveru, že v prípade uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy neboli splnené predpoklady na vznik zodpovednosti štátu za škodu, keďže medzi žalobcom uvedenými rozhodnutiami, na základe ktorých si daný nárok uplatnil, a tvrdenou nemajetkovou ujmovou nie je daná príčinná súvislosť. V tejto súvislosti uviedol, že žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu vykonaného trestu odňatia slobody v trvaní 100 dní, v konaní však nepreukázal, že by trest odňatia slobody vykonal na základe rozhodnutí, ktoré boli následne zrušené. Prijal tiež záver, že žalobca neuniesol bremeno tvrdenia, ani dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu vzniku nemajetkovej ujmy, keďže na preukázanie svojich tvrdení nič nenavrhol (tu súd prvej inštancie pre podporu svojej

argumentácie poukázal na rozhodnutie KS Bratislava sp. zn. 8Co/162/2019 zo dňa 14.04.2020, z ktorého citoval). Žalovaným vznesenú námietku premlčania vyhodnotil za nedôvodnú, keď si osvojil právne závery odvolacieho súdu vyslovené v zrušujúcom uznesení sp. zn. 10Co/85/2020 zo dňa 30.11.2021, podľa ktorých nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy nie je premlčaný (tieto závery aj citoval). Žalobu v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol z dôvodu, že neboli kumulatívne splnené predpoklady na vznik zodpovednosti štátu za škodu.

10. Nárok žalobcu na náhradu škody titulom trov obhajoby, ktoré mu vznikli v súvislosti s konaním o povolenie obnovy konania a následným konaním, v rámci ktorého došlo k jeho oslobodeniu spod obžaloby, zamietol pre premlčanie, keď prihliadol na žalovaným dôvodne vznesenú námietku premlčania. Ustálil, že žalobca sa domáhal náhrady škody titulom rozhodnutia o treste - rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 a rozsudkom KS Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993, ktoré boli zrušené uznesením OS Michalovce č.k. 4Nt/22/2017-20 zo dňa 09.01.2018 a žalobca bol rozsudkom OS Michalovce č.k. 4T/284/1993-63 zo dňa 17.04.2018, právoplatným dňa 17.04.2018, oslobodený spod obžaloby. Vysvetlil premlčanie i inštitút námietky premlčania, a keďže žalovaný takúto námietku vzniesol, posúdil ju prednostne a prijal záver, že žalobca uplatnil premlčaný nárok. Poukázal na to, že rozsudok OS Michalovce č.k. 4T/284/1993-63 zo dňa 17.04.2018, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, nadobudol právoplatnosť dňa 17.04.2018. Jednoročná premlčacia doba podľa ust. § 23 zák. č. 58/1969 Zb. potom uplynula dňom 17.04.2019. Vyhodnotil, že ak bola žaloba podaná na súde dňa 14.05.2019, bola podaná po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby. V tejto súvislosti vysvetlil, že ust. § 22 ods. 1 a 2 zák. č. 58/1969 Zb. sa vzťahuje na premlčanie všetkých práv podľa zákona č. 58/1969 Zb., avšak s výnimkou práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe či treste, ktoré upravuje ust. § 23 zák. č. 58/1969 Zb. a toto počítá len s jedinou objektívnou lehotou v dĺžke jedného roka, pričom táto premlčacia lehota začína plynúť dňom právoplatnosti rozhodnutia, ktorým došlo k zastaveniu trestného stíhania. S poukazom na žalovaným dôvodne vznesenú námietku premlčania žalobu aj v časti požadovaného nároku na náhradu škody titulom trov obhajoby zamietol.

11. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. (v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 3 C.s.p.) a v konaní úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania nepriznal, pretože si nárok na ich náhradu neuplatnil.

12. Proti tomuto rozsudku podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a jeho žalobe vyhovieť. V odvolaní uviedol, že ho podáva proti celému rozsudku z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Konštatoval, že jeho žaloba bola zamietnutá z dôvodu premlčania, keď súd prvej inštancie dospel k záverom, že oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17.04.2018, že podľa ust. § 23 zák. č. 58/1969 Sb. je premlčacia lehota 1 rok, že táto uplynula 17.04.2019, a keďže žaloba bola súdu doručená až 17.05.2019, pokladal súd ním uplatnený nárok za premlčaný. S týmto záverom nesúhlasil, keď poukázal na to, že uplatnenie nároku na súde je v zmysle ust. § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Sb. podmienené jeho predbežným prejednaním u žalovaného. I keď je lehota podľa ust. § 23 cit. zák. jednoročná, táto však počas predbežného prejednávania nároku (najdlhšie 6 mesiacov) nebeží. Uviedol, že žalovaného po právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku (17.04.2018) o odškodnenie dňa 5.11.2018, pričom žalovaný dňa 25.04.2019 jeho nárok odmietol. Od právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku (17.04.2018) do podania žaloby (14.05.2019) prešiel 1 rok a 27 dní, pričom od tohto času je potrebné odpočítvať podľa ust. § 9 ods. 1 a § 22 ods. 3 cit. zák. dobu 5 mesiacov a 20 dní (od 5.11.2018 do 25.04.2019), počas ktorej žalovaný predbežne prejednával jeho nárok. Mal potom za to, že žalobu podal včas. Na podporu svojho tvrdenia poukázal na vysvetlivky k § 23 zák. č. 58/1969 Sb., podľa ktorých dochádza k zastaveniu behu premlčacej lehoty podľa § 22 ods. 3 cit. zák., pretože aj tento nárok musí byť predbežne prerokovaný podľa § 9 cit. zák..

13. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

14. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379 a § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (keďže dokazovanie nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť) a dospel k záveru, že ak súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol, rozhodol správne. Odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p. verejne vyhlásil rozsudok, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

15. V prvom rade považuje odvolací súd (i s odkazom na ním v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení sp. zn. 10Co/85/2020 prijaté závery) za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku správne ustálil skutkový stav, ktorý napokon ani žiadna zo sporových strán nerozporovala, a zároveň ustanovenia, podľa ktorých bola vec súdom prvej inštancie právne posúdená, taktiež sporné neboli a odvolací súd na ne odkazuje. V odvolacom prieskume vychádzal odvolací súd z už preukázaných a nesporných skutočností, ktoré pre prehľadnosť zopakuje.

16. Žalobca bol rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/457/92 zo dňa 15.12.1992 uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia civilnej služby podľa ust. § 272a Tr. zák. a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmieňačným odkladom na skúšobnú dobu 12 mesiacov (prvé odsúdenie). Rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 bol následne odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní šesť mesiacov nepodmieňačne, ale rozsudkom KS Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993 bol uvedený trest zmenený na peňažný vo výške 3.000 Sk (druhé odsúdenie).

17. Žalobca podal návrh na povolenie obnovy konania vedeného na OS Michalovce pod sp. zn. 4T/284/93 a zrušenie rozsudku sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 (druhé odsúdenie), ktorému bolo vyhovené. OS Michalovce najskôr uznesením č.k. 4Nt/22/2017-20 zo dňa 09.01.2018 zrušil rozsudok OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993 a následne rozsudkom č.k. 4T/284/1993-63 zo dňa 17.04.2018 (právoplatným dňa 17.04.2018) žalobcu spod obžaloby sp. zn. Pv 719/1993 zo dňa 07.07.1993 pre trestný čin nenastúpenia civilnej služby podľa ust. § 272a Tr. zák. oslobodil. V tomto konaní, teda najskôr v konaní o povolenie obnovy konania, v ktorom bol pôvodne druhý raz odsúdený na peňažný trest 3.000 Sk, a následne (po zrušení pôvodného rozsudku o vine a uložení peňažného trestu 3.000 Sk) v „obnovenom“ konaní sp. zn. 4T/284/1993, v ktorom bol spod obžaloby oslobodený, vznikli žalobcovi trovy obhajoby v žalovanej a súdom prvej inštancie ustálenej výške.

18. Rovnako nebolo v konaní sporné a potvrdením Archívu ZVaJS bolo aj preukázané, že žalobca bol vo výkone trestu od 07.03.1994 do 14.06.1994 (100 dní), a to na základe rozhodnutia OS Michalovce sp. zn. 4T/457/92.

19. Nesporné je tiež, že žalobca (po zrušení druhého odsúdenia) požiadal žalovaného podaním, doručeným mu 05.11.2018, o odškodnenie a zadosťučinenie. Vo svojej žiadosti zhrnul vyššie uvedené skutočnosti a tvrdil, že v dôsledku druhého odsúdenia, ktoré bolo následne zrušené (a spod obžaloby bol oslobodený) bol podmieňačný trest, ktorý mu bol uložený v prvom odsúdení, premenený na nepodmieňačný, a že tento vykonal. V dôsledku zrušenia druhého odsúdenia stratilo svoj význam aj rozhodnutie o premene trestu (uloženom v prvom odsúdení). Tvrdil, že nezákonným uväznením mu vznikla škoda a nemajetková ujma a ďalšia škoda mu vznikla tým, že v dôsledku nezákonného väznenia musel vynaložiť prostriedky na svoju obhajobu, aby dosiahol zrušenie odsudzujúceho rozhodnutia (a oslobodenie). V tejto súvislosti žiadal náhradu ušlého zárobku počas výkonu trestu, náhradu nákladov výkonu trestu a trestného konania (tieto nároky si uplatňuje v inom konaní), náhradu trov obhajoby spojených so zrušením odsudzujúceho rozsudku vo výške 1.243,72 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.267 eur (tieto dva nároky sú predmetom prejednávanej veci). Keďže žalovaný oznámením zo dňa 25.04.2019 žalobcovi nevyhovel, domáhal sa žalobca ním tvrdených nárokov na súde.

20. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vyjadreným v zrušujúcom uznesení, žalobu v časti žalobcom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné väznenie (teda za vykonaný trest odňatia slobody) zamietol, keď dospel na základe vyššie uvedeného nesporného skutkového stavu k záveru, že rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993, ktoré boli následne zrušené a žalobca bol spod obžaloby oslobodený, bol žalobcovi uložený peňažný trest 3.000 Sk (a nie nepodmieňačný trest odňatia slobody), a že na základe tohto rozhodnutia žalobca nevykonal trest odňatia slobody, čo bolo preukázané aj potvrdením Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže. I keď mal žalobca za to, že v dôsledku tohto rozhodnutia, teda druhého odsúdenia, mu bol podmieňačný trest odňatia slobody uložený rozsudkom OS Michalovce sp. zn. 4T/457/92 zo dňa 15.12.1992 (prvé odsúdenie) premenený na nepodmieňačný, neprodukoval na toto svoje tvrdenie žiadny dôkaz, uvedené rozhodnutie o premene trestu súdu nepredložil a nebolo ani súčasťou pripojeného spisu OS Michalovce sp. zn. 4T/284/1993 (sp. zn. 4Nt/22/2017). Súd prvej inštancie preto prijal správny záver, že i keď bol rozsudok OS Michalovce sp. zn. 4T/284/93 zo dňa 27.07.1993 v spojení s rozsudkom KS

Košice sp. zn. 5To/237/93 zo dňa 15.09.1993 neskôr zrušený a žalobca bol spod obžaloby oslobodený, je nepochybné, že trest odňatia slobody, v súvislosti s ktorým sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, nebol vykonaný na základe týchto (ním označených) rozhodnutí o treste, a teda v prípade uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy neboli splnené predpoklady na vznik zodpovednosti štátu za škodu, keďže medzi žalobcom uvedenými rozhodnutiami o treste, na základe zrušenia ktorých si daný nárok uplatnil, a tvrdenou nemajetkovou ujmu nie je daná príčinná súvislosť. Žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu vykonaného trestu odňatia slobody v trvaní 100 dní, v konaní však nebolo preukázané, že by trest odňatia slobody bol vykonaný na základe rozhodnutí, ktoré boli následne zrušené. Odvolací súd s týmto rozhodnutím súhlasí a dodáva, že žalobca v celom konaní a napriek (takémuto) právnomu názoru odvolacieho súdu, ktorý mu bol známy z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia, neprodukoval žiadny dôkaz, ktorým by preukázal, na základe akého rozhodnutia vôbec trest odňatia slobody vykonal (uvedené rozhodnutie nepredložil a ani neoznačil). V žiadnom prípade ho však nevykonal na základe vyššie uvedeného rozhodnutia OS Michalovce v spojení s rozhodnutím KS Košice, ktoré boli následne zrušené (a bol spod obžaloby oslobodený), keďže predmetnými rozhodnutiami mu trest odňatia slobody uložený nebol. Že by bolo právoplatné rozhodnutie, na základe ktorého skutočne vykonal trest odňatia slobody (takéto rozhodnutie predložené nebolo a jeho obsah teda ani nie je známy) následne zrušené, žalobca ani netvrdil.

21. Odvolací súd už len dodáva, že žalobca napokon tieto skutkové a právne závery súdu prvej inštancie v odvolaní ničím nespochybnil, preto jeho odvolanie nemohlo obstáť. Ak mal za to, že súd prvej inštancie zamietol celú žalobu z dôvodu premlčania, z odôvodnenia napadnutého rozsudku je predsa zrejmé, že žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie zamietol z úplne iných, a to vyššie uvedených dôvodov.

22. Ak súd prvej inštancie zamietol aj nárok žalobcu na náhradu trov obhajoby v trestnom konaní, je jeho rozhodnutie vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie skutočne nesprávne právne posúdil námietku premlčania vznesenú žalovaným a nesprávne považoval tento nárok za premlčaný. Tu sa odvolací súd plne stotožňuje s odvolacou argumentáciou žalobcu. I keď ust. § 23 zák. č. 58/1969 Zb. skutočne stanovuje pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste premlčaciu dobu 1 rok, ktorá začína plynúť odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie (v našom prípade ide o dátum 17.04.2018), ust. § 22 ods. 3 zák. č. 58/1969 Zb. zase stanovuje, že ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1969/58/19900701>>), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie. Toto citované ustanovenie § 22 ods. 3 dopadá aj na posudzovanú vec, pretože ust. § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. jasne uvádza, že nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Až v prípade, ak tento orgán nárok neuspokojí do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať nároku na súde (ust. § 10 zák. č. 58/1969 Zb.). Z uvedeného je zrejmé, že prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste s ústredným orgánom je podmienkou, ktorá musí byť pred podaním žaloby na súd splnená. Žalobca požiadal o prerokovanie jeho nároku žalovaného dňa 05.11.2018 a od tohto dňa až do dňa 25.04.2019, kedy žalovaný žalobcovi oznámil, že jeho nárok neupokojí, teda počas doby 5 mesiacov a 20 dní, premlčacia doba neplynula. Ak žalobca podal žalobu na súd dňa 14.05.2019, podal ju včas.

23. Odvolací súd vychádzajúc zo súdom prvej inštancie ustáleného skutkového stavu (uvedeného vyššie) však dospel k záveru, že žalobou uplatnený nárok žalobcu na náhradu trov obhajoby nie je dôvodný. Považuje za potrebné zopakovať, že žalobca svoje nároky na náhradu škody odvodzuje od „nezákonného uväznenia“, ide teda o nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste odňatia slobody, ktorý žalobca preukázane vykonal. Ako už bolo uvedené vyššie, žalobca v žiadosti o odškodnenie a zadosťučinenie dôvodil, že nezákonným uväznením mu vznikla škoda a nemajetková ujma a ďalšia škoda mu vznikla tým, že v dôsledku nezákonného väznenia musel vynaložiť prostriedky na svoju obhajobu, aby dosiahol zrušenie odsudzujúceho rozhodnutia (a oslobodenie). Niet však žiadnych pochyb o tom, že žalobca trovy obhajoby, ktorých náhrady sa ako svojej škody domáha v tomto konaní, vynaložil na povolenie obnovy konania a zrušenie rozhodnutia, ktorým bol uznaný za vinného a bol mu uložený peňažný trest, a na následné oslobodenie spod obžaloby v predmetnom obnovenom konaní, a nie na zrušenie rozhodnutia, na základe ktorého vykonal trest odňatia slobody. Z uvedeného je namiesto jednoznačný záver, že žalobcom požadované trovy obhajoby žalobca nevynaložil v priamej príčinnej súvislosti s úspešným konaním o zrušenie trestu odňatia slobody, ktorý vykonal, ale v konaní

inom, a to o zrušenie odsúdenia a uloženia peňažného trestu a následného oslobodenia spod obžaloby. Ako správne vysvetlil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, podmienkou zodpovednostného vzťahu v zmysle zákona č. 58/1969Zb. je vykonanie trestu napriek tomu, že v neskoršom konaní došlo k oslobodeniu spod obžaloby, vznik škody, a príčinná súvislosť medzi vykonaním trestu a vznikom škody. Medzi škodou žalobcu (ním vynaloženými trovami obhajoby) a vykonaním trestu odňatia slobody však žiadna príčinná súvislosť neexistuje, pretože i keď žalobca za pomoci vynaložených trov na svoju obhajobu dosiahol zrušenie rozhodnutia o vine a uložení peňažného trestu a následné oslobodenie spod obžaloby, nejde o rozhodnutie, na základe ktorého vykonal trest odňatia slobody. Rovnako je možné konštatovať, že žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal, že rozhodnutie, na základe ktorého vykonal trest odňatia slobody, bolo následne zrušené. Štát teda za ním uplatnenú škodu v podobe trov právneho zastúpenia nezodpovedá. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že žalobca sa žalobou predsa nedomáhal náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť v súvislosti s rozhodnutím o uložení a vykonaní peňažného trestu, ktoré aj bolo následne zrušené a žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Takýto nárok ani nebol predmetom predbežného prerokovania so žalovaným.

24. Záverom odvolací súd už len zopakuje, že na základe akého právoplatného rozhodnutia trest odňatia slobody vykonal, žalobca neuviedol, takéto rozhodnutie nepredložil a ani len neoznačil, a že bolo následne zrušené taktiež netvrdil. Ním v konaní prednesený argument, že na základe druhého odsúdenia (vyššie uvedeným rozsudkom, ktorý bol následne zrušený a on bol spod obžaloby oslobodený) mu bol v prvom odsúdení rozhodnutím OS Michalovce sp. zn. 4T/457/92 zo dňa 15.12.1992 uložený trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov s podmieňaným odkladom na skúšobnú dobu 12 mesiacov premenený na trest nepodmieňaný, zostal len v rovine i keď možného, ale ničím nepreukázaného tvrdenia. Jeho nadväzujúci argument, že v dôsledku zrušenia druhého odsúdenia „stratilo svoj význam aj rozhodnutie o premene trestu“ (uloženom v prvom odsúdení), odvolací súd prijať nemohol, pretože v prvom rade samotné rozhodnutie o premene trestu nebolo v konaní preukázané, a zároveň, ak by k vydaniu takéhoto rozhodnutia o premene trestu došlo, nebolo preukázané, že by bolo toto rozhodnutie následne zrušené (pojem „stratilo význam“, česky „pozbylo na význam“, zákon č. 58/1969 Zb. nepozná). Žalobcom tvrdená konštrukcia sa síce môže javiť ako pravdepodobná, avšak bez preukázania rozhodujúcich skutočností zostáva len v rovine ničím nepodloženého tvrdenia resp. teórie. Tieto odvolacím súdom prijaté závery plne korešpondujú s jeho zrušujúcim uznesením, v ktorom dával do pozornosti práve skutočnosť, že žalobca v konaní nepredložil žiadne rozhodnutie, na základe ktorého vykonal trest odňatia slobody, a preto sú žalobcovi známe, i keď na ne po zrušení prvého rozsudku nijak nereagoval a len zotrval na tvrdení, že jeho prvé odsúdenie bolo premenené na nepodmieňaný trest odňatia slobody v dôsledku druhého odsúdenia (v rámci ktorého dostal len peňažný trest), a že bol vo väzení nesprávne. Nakoľko bol skutkový stav nesporný, odvolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať dokazovanie predloženými listinami (ktoré predsa žiadna zo strán nespochybnila) na odvolacom pojednávaní. Doplnenie dokazovania tiež neprichádzalo do úvahy, pretože žiadna zo strán nové dôkazy nenavrhol a v pôvodnom konaní boli všetky produkované dôkazy vykonané.

25. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).